

למחצה, אשר מאלץ החליט לשלול מהם את זכות הבחירה הישירה. הסימנות: זכות בחירה לכל ו" — 300 שנה של דיכוי לבן ו" — תשלום שווה לכל ו" — אנו דורשים חופש ו" —

בנושה גם את רוב הלבנים, בעוד שעמדת ה"מתנדבים" של תנועת המרי מלאה נאווה את לבות הלא-לבנים. יותר ויותר כושים והודים, לדיעהם וחסרי ההכרה עוד אתמול, נסחפו בזרם התנועה. אלפים התנדבו להמשך הפעולה.

הממשלה, ההלה להיות אובדת עצות. היא החלה מחליפה את עונש המאסר בעונש מלקות למתנדבים עד גיל 21. אולם הדבר לא הועיל — המתנדבים ידעו ממילא שצפויות להם מכות במרתפי המשטרה. בתי-הסוהר עברו על גדותיהם. בכמה מקרים אף כרבי מנהלי בתי-הסוהר לקבל את האסירים מחוטר מקום.

פעולתו היכתה גלים, הלהיבה את דמיון בני מולדתו ההודית. גאנדי עצמו עבר בימי המלחמה לשם, ארגן הסאטיאגרהא (התנגדות ללא-אלימות) במולדתו. תוצאות רעיונו הוכיחה את צדקתו באופן מזהיר: הוא עורר את 380 מיליוני ההודים, בני שתי הדתות, להתנגדות לקומץ השליטים הלבנים, עד כי השלטון הבריטי נשר מן הגוף ההודי כקליפה מפרי בשל.

הפרדה בגן ציבורי

אולם באפריקה הדרומית, בה נגה הכוכב של גאנדי לראשונה, גברה משך 50 השנה האפלה. המדינה בנוייה שכבות שכבות: קרוב לשמונה מיליונים כושים מהווים את היסוד, כשעליהם כמיליון כושים-למחצה ו-280 אלף הודים. בראש הסולם עומדים שני מיליון וחצי לבנים, מפולגים למחנה של מהגרים בריטיים ומחנה שני של מהגרים הולנדיים. האנגלים חוששים מפני הכושים כמעט באותה מידה שהכושים פוחדים מפני הלבנים.

כל עוד שלט במדינה המרשאל סמאטס, לא בלטו הניגודים לעיני העולם. סמאטס היה בורי שהצטיין במלחמה נגד האנגלים, התפייס עמם אחרי שביתת הנשק. מאחר שתומכיו היו בעיקר אנגלים, נמנע סמאטס מלחוק חוקים גזעיים גרועים מדי, אף כי גם בימי שלטונו היו הכושים, ההודים והצבעוניים משוללים כמעט כל הזכויות, לא-מיוצגים, למעשה, בפרלמנט ולא-רשאים לעסוק בעבודות מקצועיות.

המהפכה הגדולה באה עם עלייתו לשלטון של ד"ר דניאל מאלאן, כומר

ונמוך-קומה, התהלך באחת מערי ורות היו בלבי — זה עתה הוקם צאה ממלחמת הבורים. שני הגועיר ה והבורים (המהגרים ההולנדיים) שגאה עזה. אולם כדבר אחד הסכימו ש לזכא את הכושים, ההודים ורוב המכריע של האוכלוסייה. הם ולבנים ולנשלים.

ט חוקים אלה. דרך אחת היתה גים כושיים, היודעים את מלאכת נראתה' לו בלתי-מוסרית ובלתי-ג, והיא תשיב בעוול על עוול.

מהפכני, הלבנים מנו רק עשירית יות להסכמתן הפאסיבית של שאר זע עשיריות אלה תפסקנה להכיר דין הצעיר, שויתר על מקצועו,

במדינה כולה — ובציטוני העולם — נפוץ הסיפור אודות הפועל הכוש' הצעיר שפנה אל מעסיקו הלבן, הודיע לו שהגיע תורו להיאסר כיום ראשון הבא למשך שבועיים, הציע שבמשך תקופה זו יעבוד בן-דודו. בתום השבועיים יחזור לעבודה, ואז ייאסר בן-הדוד.

הממשלה רתחה, החלה איסרת את המנהיגים, עורכת חיפושים קדחתניים כדי להוכיח שיד הקומוניסטים בדבר. אולם כל ילד ידע שמהאטמא גאנדי, לא יוסף סטאלין, אירגן את כל העניין. אך אין ספק שהקומוניסטים נהנו. אין עוזר נאמן יותר לקומוניזם בעולם מאשר דניאל מאלאן, ראש ממשלת האיחוד של דרום-אפריקה.

התוצאות האמיתיות אינן בעלות חשיבות רגעית. לא חשוב כל כך אם יצליחו הכושים לשבור את החוקים הגזעניים. חשוב הוא דבר הרבה יותר

ימים מאירים בחושך

מרחיק-לכת: מיליוני כושים, שהיו עד כה העם הפאסיבי והאדיש ביותר בעולם, החלו מתמלאים גאווה לאומית ורצון לחופש. וכשם שהמהפכה של עמי אסיה, מכמאל אתאטורק ומהאטמא גאנדי ההודי עד סוקארנו האינדונזי ומאו טסה-טונג הסיני היתה העובדה הבולטת ביותר במחצית הראשונה של הכאה ה-20, כך ייתכן שהמהפכה של עמי אפריקה תהיה העובדה המכרעת של מחצית השנייה.

בורי בעל השקפות כמעט נאציות, שקיווה לנצחון היטלר במלחמה. קבע מאלאן: יש למנוע נציגות ישירה מן הכושים למחצה, "הצבעוניים", ולהפריד הפרדה גמורה בין לבנים ולא-לבנים בכל מקומות המפגש האפשריים — החל מן החשמלית והרכבת וכלה בספסל של גן ציבורי.

היום אתה, מחר אני

חוקיו של מאלאן, ביחוד בקשר לזכות הבחירה, עוררו סערה גם בקרב הלבנים הבריטיים ובקרב חלק מן הבורים עצמם. סערה זו לא נבעה רק מרגשי המוסר הטהור — הבריטיים חשבו כי אחרי נישול הצבעוניים יבוא גם תורם, והבורים יצמצמו את זכות הבחירה שלהם. זו היתה עמדת המפלגה המאוחדת, מפלגתו של סמאטס המנוח. אולם קיצונית יותר היתה גישתם של בני תנועה חדשה שצצה בין-לילה.

היה זה קומנדו הלפידים, תנועה של חיילים משוחררים בהנהגתו של אדולף מאלאן, טייס קרבי שהוא קרוב-רחוק של ראש הממשלה (העולט הזה 753). הקומנדו החל מרעיש את הארץ בהפגנות סולידריות בינוציות של חיילים משוחררים. אחות החיילים האירה בחושך הגזעני של המדינה, הצילה במידת-מה את כבוד האוכלוסייה הלבנה בעיני העולם, שלמד להתחסן אל דניאל מאלאן כפי שהתיחס בשעתו אל דמגוג גרמני עולה בשם אדולף היטלר.

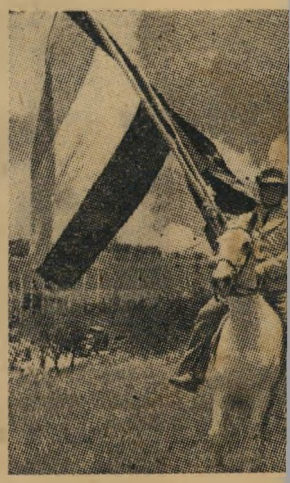
אולם גם אחות החיילים היתה מוגבלת. גם קומנדו הלפידים לא העיזו לשתף פעולה בגלוי עם ארגוני ההודים והכושים, מחשש פן יבאיש את ריחו בעיני הציבור הלבן. שהרי גם הלבנים המתקדמים, כבריטים וכיהודים, מודעוטים נוכח הרעיון כי הים השחור יעלה עליהם אי-פעם, יטביע אותם בגלוי. העקרון הישן כי כאב שייגים אינו כואב לאיש כמו לבעל השיניים עצמו, החל מגיע את הפעילים מבין הגזעים המדוכאים לפעולה. היו אלה בעיקר שני ארגונים: הקונגרס הלאומי האפריקאי של הכושים והקונגרס ההודי. שני האיגודים כאחד יוגקים מן המסורת המפוארת של גאנדי והקונגרס ההודי שלו. הקונגרס הלאומי האפריקאי הכריז על מערכה של מרי אזרחי, הפרת חוק המונית ללא אלימות. הנשק הישן של גאנדי שוב נשלף מן הנדן.

אגרוף כמוץ, אגודל מזדקר

המחזה הפך כמעט שיגרת. קבוצה של כושים או הודים, ביניהם נשים, התקרבו לתחנת-הרכבת. כתחנה שני חזרי המתנה: האחד ללבנים, השני ללא-לבנים. הכושים התקרבו אל חדר הלבנים, כשהשירה פורצת מפייהם. בכניסה לחדר כבר חיכה משמר של שוטרים. כי הכושים הודיעו להם מראש על כוונתם, מתוך חשש שאחרת לא יימצא מי שיאסרם.

השוטרים והזירו את הכושים רשמית שהכניסה אסורה. הכושים הודיעו לשוטרים על החלטתם להיכנס בכל זאת. השוטרים אסרו את הכושים, הביאו אותם לבית-המשפט. בבית-המשפט הרימו הנאשמים, וקהל הכושים שישב על הספסלים המיועדים ללא-לבנים, את אנרופם הקמוץ, כשהאגודל מזדקר כלפי מעלה, קראו את קריאתם: "אפריקה!"

השוטפ דן אותם לקנס או לכמה ימי מאסר. בינתיים נערך מחזה-מישנה בחוץ. בשערי בית-המשפט התקבצו כמה מאות כושים והודים, שרו את שיריהם. השוטרים הסתערו עליהם באלותיהם, ניפצו כמה גולגולות. אך הכושים לא נעו. מחזה זה נערך במאות מקומות, יום אחרי יום. אכזריות השוטרים מילאה

הימים עת בא האיש הלבן, יום להתפשר עם בני הארץ.

מאלאן הכומר: ראש הממשלה, דניאל מאלאן, שפנה בעיני העולם סמל הריאקציה והשינאה הגזעית המשתוללת וקצרת-הרואי, הוא אדם דתי המאמין בכל לבו שדיכוי הגזעים הוא מצוות האלוהים, שבאה לידי גילוי בתנ"ך. תוצאת פעולתו עלולה להיות הפוכה: סיפוח לאומנות וסחורה, נגדילבנה קיצונית.

יה, ביניהם קצינים גבוהים כל הגזעים הזכות לחופש.